DON BOSCO magazine

Basisschool in Nederland integreert pedagogiek van Don Bosco in haar beleid

Ex-profvoetballer Paul Beloy over racisme en diversiteit

Jef Vermassen

“We moeten weer leren wat solidariteit is”

jrg. 126 | #1 | februari 2022 | driemaandelijks tijdschrift | afgiftekantoor 3000 Leuven mail | P209042

Inhoud

16 **Op missie**
"Ik wil de Batwa opnieuw een gezicht en een toekomst geven"

06
Topadvocaat Jef Vermassen laat diep in zijn hart kijken
"Ik draag Don Bosco nog steeds een warm hart toe"

19
Kunstschaatser Denis schittert in Belgium's Got Talent
"Droom van een medaille op de Olympische Spelen"

26
Paul Beloy over diversiteit, racisme en Nieuwe Belgen
"Beeldvorming is voor kinderen van cruciaal belang"

28
Nieuw jongerenpanel geeft haar ongezouten mening
"Hebben allemaal de taak om de wereld mooier te maken"

03 **Column**
04 **Projecten in de kijker**
Verbetertafel brengt jongeren en hulpinstanties bij elkaar
11 **Actua**
Zusters van Don Bosco trekken naar Rome voor algemeen kapittel
12 **In beeld**
Afghaanse vluchtelingen in Assel
14 **Het getal**
5 raakvlakken tussen Franciscus van Sales en Don Bosco
20 **De link**
Jente Rosseel en Kakuma Refugee Camp
22 **Reportage**
Helmondse basisschool integreert Don Bosco's pedagogiek in beleid
25 **Nieuws & afscheid**
31 **Boekentip & webshop**
32 **Avondwoordje**

colofon

Don Bosco magazine is een gratis driemaandelijkse uitgave van de Salesiaanse Familie voor de beweging rond Don Bosco. Meer info op www.donbosco.be
Hoofdredacteur: Tim Bex • **Redactie:** Bart Decancq, Wim Flapper, Anja Hoogeveen, Pascale Laevens, Lindsey Pinnock, Jurgen Renders, Laurens Vanderbrugghen en Firmin Vanspauwen • **Vormgeving:** Revista (www.revista-media.be) • **Fotografie:** Emy Elleboog • **Illustraties:** Penelope Deltour
Druk: Van der Poorten nv Leuven • **Verantwoordelijke uitgever:** provinciaal Wilfried Wambeke, François Gaystraat 129 1150 Brussel
Abonnement: gratis aan te vragen bij dbmedia@donbosco.be (Vlaanderen) en info@donbosco.nl (Nederland). Uw persoonlijke gegevens zijn voor u ter inzage. Ze worden nooit aan derden doorgegeven en dienen enkel voor de verzending van Don Bosco magazine.

CO2 NEUTRAL Printing Services

FSC www.fsc.org RECYCLED Paper made from recycled material FSC® C105085

Giften: voor Vlaanderen steeds welkom op Don Bosco Centrale vzw BE27 4272 1008 4573 en voor Nederland op Stichting Don Bosco NL88 INGB 0000 7140 05 met vermelding van 'Don Bosco magazine'.

Wilfried Wambeke
provinciaal

Laat liefde de leidraad zijn in je leven: als je opstaat, als je voor je gezin zorgt, als je je werk doet ... doe het uit liefde.

Als je bidt, als je mensen troost of als je een moeilijke boodschap moet overbrengen ... doe het uit liefde.

Ik neem jullie graag even mee terug in de tijd, naar 1622, het jaar waarin Franciscus van Sales overleden is. Deze bisschop van Genève en Annecy liet een schat aan overwegingen na die eeuwenlang de priesteropleidingen wereldwijd inspireerde. Ook Don Bosco trok zich aan die spiritualiteit op. Hij had een bijzondere verering voor deze heilige bisschop, zelfs in die mate dat hij zijn eerste jongerenwerk en zijn congregatie naar hem genoemd heeft.

Voor de 'Sales'ianen van Don Bosco blijft het gedachtegoed van de heilige Franciscus van Sales een dierbaar erfgoed. Het is dan ook niet toevallig dat onze Algemeen Overste bij hem te rade ging voor de keuze van de Strenna, zeg maar jaarspreuk, van 2022: "Doe alles uit liefde en niet omdat het moet."

Franciscus van Sales koos de weg van het hart en niet die van geweld of dwang. Het is geen toeval dat Don Bosco zich in zijn toekomstdroom die hij als 9-jarige had door dit principe liet leiden. In heel zijn levenswijze straalde Don Bosco de spiritualiteit van Franciscus uit en hij vertaalde deze naar een pedagogisch-pastoraal model in zijn werk met jonge mensen.

Sleutelwoorden als liefde, zachtmoedigheid, vertrouwen en familieklimaat wonnen altijd van macht, weerstand en onredelijkheid.

Het moge duidelijk zijn dat de betekenis van 'liefde' voor beide heiligen teruggaat op de geschiedenis van God met de mens, waar liefde het sleutelwoord is. Het deed mij de eerste brief van de apostel Johannes opnieuw lezen. Wie weet is dit voor jou een uitnodiging om die paar bladzijden ook eens tot jou te laten spreken als je een Bijbel in huis hebt.

Laat liefde ook in jouw leven de leidraad zijn: als je opstaat, als je voor je gezin zorgt, als je je werk doet ... doe het uit liefde. Als je bidt, als je mensen troost, als je een moeilijke boodschap moet overbrengen ... doe het uit liefde. Als je gids en tochtgenoot bent voor kinderen en jongeren, als je werkt met arme en kwetsbare mensen, als je in de verzorging werkzaam bent ... doe het uit liefde. Steeds weer uit liefde, zoals God omgaat met de mens, zoals Jezus zijn leven gaf voor zijn ideaal. Niet omdat het moest, maar omdat enkel liefde de wereld kon/kan veranderen.

Verbetertafel brengt jongeren en hulpinstanties bij elkaar

Zet kwetsbare jongeren en hulpinstanties met elkaar rond de tafel en leg de pijnpunten bloot: dat is kortweg hoe 'De Verbetertafel' van Don Bosco Spirit uit Utrecht werkt. In de praktijk vraagt het behoorlijk wat voorbereiding en training, daarom kent het project een doordacht vierstappenplan. Dat plan leverde Don Bosco Spirit bovendien een nominatie voor de K.F. Hein Stimuleringsprijs op.

Anja HOOGEVEEN

Die prijs is bedoeld voor welzijnsorganisaties die op een innovatieve manier bijdragen aan de zelfredzaamheid van jongeren. De Verbetertafel van Don Bosco Spirit is daar een mooi voorbeeld van en wordt momenteel samen met de organisatie van de K.F. Hein Stimuleringsprijs verder uitgewerkt tot een praktisch uitvoerbaar plan. Op 17 februari presenteren de genomineerden hun plannen tijdens een feestelijke prijsuitreiking. Om met het project te kunnen starten, is een bedrag van minimaal 5.000 euro nodig.

Stappenplan

Eliza Huizinga, projectleider bij Don Bosco Spirit, is één van de bedenkers van het project: "De Verbetertafel kent vier stappen", legt ze uit. "Stap één is de zogenaamde 'pizzameeting' waarbij we jongeren in een wooninstantie ontmoeten en met hen in gesprek gaan over hun ervaringen. Bij Don Bosco weten we allemaal dat samen eten verbindend werkt, vandaar het idee om de meeting te combineren met een pizzafestijn. Tijdens de meeting vragen we twee jongeren uit de groep om mee te doen aan De Verbetertafel. De volgende stap is een training waarbij we deze twee jongeren leren om op een effectieve manier de dialoog met een hulpinstantie aan te gaan en hun verbeterpunten aan te kaarten. Dan kun je bijvoorbeeld denken aan praktische zaken zoals inrichting of het ontbreken van de nodige spullen, maar ook de kwaliteit van begeleiding of het schorsingsbeleid kunnen aan bod komen. Bij stap drie ontmoeten de jongeren en het management van de hulpinstantie elkaar aan De Verbetertafel en worden deze punten op tafel gelegd. Tot slot is er na twee maanden een evaluatiegesprek en als we dan ook echt verbetering zien, wordt de instantie beloond met een Verbetersticker."

Aan De Verbetertafel zit ook Stefan, hij zal zich straks vooral bezighouden met het trainen van de jongeren. Zowel hij als Eliza weten wat het is om als jongere in aanraking te komen met hulpinstanties en beiden zijn erg gemotiveerd om hun eigen ervaringen te vertalen naar het helpen verbeteren van hulpverlening aan jongeren. Stefan is dan ook erg enthousiast over het project: "Ik vind het vooral belangrijk dat er écht geluisterd wordt naar de jongeren en dat er ook daadwerkelijk iets gedaan wordt met de verbeterpunten die zij aandragen.

“Met dit project willen wij kwetsbare jongeren een stem geven”

– Eliza Huizinga

Met De Verbetertafel geven wij kwetsbare jongeren een stem en het evaluatiegesprek zorgt ervoor dat we kunnen controleren of de toegezegde verbeteringen zijn doorgevoerd.” Eliza vult aan: “Het mooie van dit concept is dat beide partijen verantwoordelijk zijn voor het proces en ze elkaar daarom ook kunnen aanspreken op de voortgang. Dat bevordert de snelheid waarmee oplossingen worden gerealiseerd.”

Zelfredzaam

De methodiek van De Verbetertafel is vooral geschikt voor wooninstanties, zoals een nachtopvang of een instantie waar jongeren begeleid wonen. “Als je jongeren ergens bij wil betrekken, moet het proces kort en krachtig zijn, met een snel zichtbaar resultaat”, aldus Eliza. “Daar is de Verbetertafel uitermate geschikt voor.” Uiteindelijk is het de bedoeling dat hulpinstanties zelf, bijvoorbeeld jaarlijks, het proces van De Verbetertafel kunnen doorlopen met jongeren. “De Verbetertafel gaat verder dan een methodiek, het is tegelijkertijd een mooie tool om zelfredzaamheid van jongeren te stimuleren en hen eigen verantwoordelijkheid te geven”, sluit Eliza af.–

Heb je zelf een project dat je graag in de kijker wil zetten?
Geef dan een seintje via **dbmedia@donbosco.be**

Toiletartikelen voor mensen in armoede

DON BOSCOCOLLEGE ZWIJNAARDE

Naar jaarlijkse gewoonte hield de eerste graad van het Don Boscocollege Zwijnaarde tijdens de adventsperiode een grote inzameling van toiletartikelen. Doel hiervan is om de leerlingen even stil te laten staan bij armoede dichtbij huis. VZW Kras, de overkoepelende organisatie van Gentse vrijwilligersorganisaties rond armoede, verdeelde de ingezamelde producten over een grote groep mensen die in het Gentse in armoede leven.

Samenwerking met internaat levert bijna 1.000 euro op

DON BOSCO SINT-DENIJS-WESTREM

Eind vorig jaar sloegen Don Bosco Sint-Denijs-Westrem en het Don Bosco Internaat Gent de handen in elkaar om geld in te zamelen voor twee goede doelen: Rode Neuzen Dag en De Warmste Week. Er werden pizza's, worstenbroodjes, hotdogs, wafels, pannenkoeken en nog veel meer verkocht. De actie werd een succes, want er werd liefst 900 euro ingezameld. Daardoor kon er 450 euro aan Rode Neuzen Dag en 450 euro aan De Warmste Week geschonken worden.

Het verhaal van Don Bosco in Godly Play

DON BOSCO VORMING & ANIMATIE

Op vrijdag 18 februari, dinsdag 22 maart en vrijdag 29 april organiseert Don Bosco Vorming & Animatie een basiscursus ‘Godly Play begeleider’. Als geboren verteller gebruikte Don Bosco de kracht van Bijbelverhalen bij het opvoeden. Met deze vernieuwende vertelkunst worden de deelnemers aangespoord om in zijn spoor te treden. Naast de traditionele Bijbelverhalen wordt ook het verhaal van Don Bosco zelf in een speels jasje gegoten. Meer informatie kan je vinden op www.donboscovorming-animatie.be.

Topadvocaat Jef Vermassen (74) laat diep in zijn hart kijken

“Wie veel deelt met anderen, is een gelukkiger mens”

Dit jaar wordt hij 75 en nog steeds weet Jef Vermassen niet van ophouden. “Met het werk dat ik heb liggen, ben ik nog zeker twee jaar zoet.” Ik voel me al schuldig dat ik kostbare tijd kom afsnoepen, maar een advocaat ga ik er niet voor inschakelen. Moordenaars en hun motieven mogen even plaats maken voor nostalgie en persoonlijke waarden. Want ook een openhartig gesprek gaat Jef Vermassen niet uit de weg, zéker niet als hij weet dat het voor Don Bosco is. “Ik draag Don Bosco een warm hart toe, nog steeds.”

Tim BEX

Terwijl ik me richting de prachtige gevel van Advocatenkantoor Jef Vermassen begeef, vallen de felblauwe raamkozijnen me meteen op. Volgens de kleurenpsychologie staat blauw voor kalmte, betrouwbaarheid en wijsheid, maar ik krijg geen tijd om daar langer bij stil te staan. “Welkom, kom binnen!” Als sympathisant van Don Bosco ben je vanzelfsprekend tevreden als dat de eerste woorden van een interview zijn.

Licht nerveus plof ik neer op een comfortabele stoel in een – eerlijk is eerlijk – ietwat rommelige vergaderzaal. “Het spijt me dat ik u op deze manier moet ontvangen, maar er is vertraging bij de schilderwerken van de bureaus en ik moet het voorlopig op deze manier weten te redden.” Ik werp kort een blik op de reusachtige stapel papieren die voor me ligt. “Er liggen nog zes moordzaken op mij te wachten die de eerste vier maanden moeten gepleit worden. Dit is er eentje.” Hallo, realiteit.

> **“Wil je een veilige maatschappij? Dan moet je ervoor zorgen dat de kinderen die uit de boot vallen goed opgevangen worden”**

Je wordt in april 75 jaar. Denk je nog altijd niet aan stoppen?
“Denken wel, maar ik heb momenteel nog negentien moordzaken ingepland staan. Dat is zeker nog... *(denkt na)* één à twee jaar werk. Maar ik zeg altijd: zolang ik de job nog graag doe en het zinvol vind, ga ik verder. Ik heb natuurlijk ook al heel wat ontgoochelingen meegemaakt, maar het geloof in wat ik doe en hetgeen ik ervoor terugkrijg zijn mijn belangrijkste drijfveren.”

Ontgoochelingen?
“Het is natuurlijk niet de makkelijkste job. Zoals ik al zei: wat je daar ziet liggen is slechts één van de zes dossiers die ik nu moet voorbereiden. Ik ben vanochtend om half vier opgestaan en begonnen met werken. Ik doe het graag en ben gelukkig, dat wel, maar mijn leven is te druk. Dat weegt op mij, maar zeker ook op mijn familie.”

Hoe gaan zij met jouw werk om?
“Begripvol. Mijn vrouw is mijn rots in de branding en ook mijn kinderen weten intussen wat mijn job inhoudt.

Zolang hij de job zinvol vindt, denkt Jef Vermassen nog niet aan stoppen.

Als assisen op komst is, hoor ik niet meer wat ze zeggen, zo geconcentreerd ben ik dan – dat weten ze. 'We kunnen niet meer met hem praten', zeggen ze dan. Na zo'n proces moet ik de kleinkinderen gewoon op mijn schoot kunnen nemen."

Over je familie gesproken: een feest bij familie Vermassen is toch wat Don Bosco getint.

"Ik begrijp wat je bedoelt. *(lacht)* Ik heb inderdaad een Don Boscofamilie, letterlijk dan. Even denken: mijn schoonvader gaf les in Don Bosco Hoboken, mijn oudste zus was leerkracht geschiedenis in Don Bosco Haacht en haar man, eveneens een historicus, was er directeur. Hij is nog steeds actief in Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen. Intussen is hun zoon, mijn petekind, ook directeur in Haacht. Mijn tweede oudste dochter werkt dan weer bij de pedagogische begeleidingsdienst van Don Bosco. Een aantal neven en nichtjes zitten op school in Don Bosco. Ik ben ook al regelmatig gaan spreken in verschillende scholen en ontmoette een aantal salesianen. De visie is me dus niet vreemd."

En die spreekt je aan?

"Absoluut. Ik ben enorm begaan met de jeugd. Toen ik nog student Rechten was, maakte ik een proefschrift over de misdadige jeugd in België. Ik heb toen een aantal interviews mogen doen met geplaatste kinderen. De ellende die je dan ziet... Voor mij is jeugd het allerbelangrijkste. Ik zeg altijd: de jeugd van vandaag, is de maatschappij van morgen. Wil je een veilige maatschappij? Dan moet je ervoor zorgen dat de kinderen die uit de boot vallen zo goed mogelijk opgevangen worden. Vang je hen op, dan werk je richting een minder criminele samenleving. Laat je hen vallen, dan verdwalen ze en zit je met een probleem."

Ik las dat jij je inzet voor kindsoldaten in Oeganda. Nu snap ik waarom.

"Eigenlijk begon die inzet al veel eerder. Toen ik net afgestudeerd was, ben ik samen met dorpsonderpastoor Bosteels een jeugdclub begonnen. Op een dag vroeg hij me of ik geen zin had om zijn zus in Congo te gaan bezoeken. Zij was daar directrice van een school. We trokken met een klein groepje richting Congo en daar heb ik het ontwikkelingswerk leren kennen. We hebben toen verschillende projecten bezocht en ik was enorm onder de

indruk. Mijn bewondering voor missionarissen en ontwikkelingswerkers is nog steeds zeer groot. Als je ziet wat zij realiseren... Prachtig! Ik dacht er toen ook aan om ontwikkelingswerker te worden, maar intussen begon mijn job in een stroomversnelling te raken. De job koos dus eigenlijk voor mij."

ik dat moeten laten vallen. Ik ben wel nog peter van de organisatie. Intussen ben ik ook peter van een ontwikkelingsproject in Tanzania. Het betreft een internaatschool voor meisjes in Egunga. Het mogen meewerken aan zo'n project geeft eindeloze voldoening."

> **"Mijn bewondering voor missionarissen en ontwikkelingswerkers is nog steeds zeer groot"**

Maar je besloot je wel verder te engageren?

"Klopt. Zo heb ik bijvoorbeeld een reportage over ontwikkelingssamenwerking in Congo gemaakt. De volledige opbrengst is toen naar een plaatselijk ziekenhuis gegaan dat wij hebben laten bouwen in Kikwit in de Kasaistreek. Ik was toen hoofdredacteur van het tijdschrift Tek. Met de steun van tal van technische scholen in Vlaanderen hebben we toen een project opgestart dat we de naam *'niet wikken, maar wegen'* hebben gegeven. In Niger sterven, net zoals in tal van andere ontwikkelingslanden, heel wat kinderen op het ogenblik dat ze van moedermelk overschakelen op maniok. Dit is moeilijk verteerbaar eten. Daarom hebben we voor een honderdtal dispensaria weegschalen gekocht. Op die manier konden we aan bewustwording rond voeding doen. Daarna ben ik in contact gekomen met Els De Temmerman en haar project rond kindsoldaten in Oeganda. Van dat project ben ik tien jaar voorzitter geweest, maar wegens tijdsgebrek heb

Wat houdt dat project met kindsoldaten precies in?

"We probeerden jarenlang kindsoldaten die ontvlucht waren uit het opstandelingenleger op te vangen. Het zijn allemaal 'moordenaartjes' onder dwang. Samen proberen we hen weer te integreren in de samenleving. Dat doen we door hen te laten studeren of door jobmogelijkheid te creëren. Intussen hebben we toch al zo'n 10.000 jongeren begeleid nadat ze in ons opvangcentrum terechtkwamen. Wat me vooral opvalt, is de levensmoed en de blijgezindheid van die kinderen en van de Afrikanen in het algemeen. Zij kunnen veel van ons leren, maar omgekeerd zeker ook."

Wat dan?

"Lachen, gelukkig zijn! Tijdens al die projecten in Afrika zag ik altijd lachende mensen. Zij bezitten dan wel veel minder, maar genieten veel meer. Die vrolijkheid is iets wat ik enorm mis in onze Westerse maatschappij. Ik weet nog hoe iemand me daar eens vroeg wat een psychiater was. Toen ik hem uitlegde dat dat een dokter was, maar dan voor het mentale welzijn, vroeg hij: 'Hebben die mensen dan geen familie?' Dat zegt veel. De eenzaamheid zit hier, niet in Afrika. Hier zitten de ongelukkige mensen, niet in Afrika."

Wij leven dus in een 'eenzame maatschappij'?

"Ik noem het zelf de 'psychopatisering' van de samenleving. Dat is een woord dat ik zelf heb uitgevonden, maar het betekent dat de mentaliteit in het Westen voorhoudt om voor jezelf op te komen. De buurman is geen vriend, maar een vijand en je collega is een concurrent. Op die manier creëren we een vijandmaatschappij. Men komt voor zichzelf op en denkt dat men gelukkig is: 'Ik leef goed voor mezelf'. Je inzetten voor anderen? Dat is waanzin. En dat is de reden waarom hier zoveel mensen ongelukkig zijn. Ze zijn materieel rijk, maar emotioneel arm. Reden: ze kennen geen solidariteit meer. De mens is een groepsdier en mensen hebben elkaar nodig. Door elkaar te bevechten kan je niet gelukkig worden. Vandaar: mensen die minder gehecht zijn aan materiële dingen, maar zoveel mogelijk met anderen delen, zijn veel gelukkiger, want zij hebben de kunst van solidariteit verstaan. Delen. Daarover gaat het."

Merk je die maatschappelijke evolutie ook in je job?

"Vroeger verdedigde ik vaker daders dan nu, maar toen ging het bijna altijd over partnermoorden of ontspoorde ruzies. Veel van die mensen hadden spijt van hun daad. Zulke zaken zijn verdedigbaar. Bij veel van die moordzaken kon je zeggen: 'voor hetzelfde geld was het omgekeerd.' Dat is nu anders. Nu heb je meer beroepscriminelen en psychopaten. Dat is iets waar we als maatschappij toch eens stil bij moeten staan."

“Een jongere heeft rolmodellen met ethische principes nodig. Don Bosco is er zo een”

Kijk jij bij het verdedigen van een dader ook naar de opvoeding?
“Absoluut. Veel ontspoorde mensen hebben geen grondvesten. Vraag het maar eens aan een architect: een gebouw moet fundamenten hebben. Het maakt niet uit welke dat zijn, als ze maar stevig zijn. Als je dat niet hebt, zit je met een probleem. Dat zie je ook dikwijls bij seriemoordenaars. Zij werden in hun jeugd mishandeld, onderdrukt of aan hun lot overgelaten. Dan creëer je haat, hun fundament is weg.”

Wie of wat zijn die fundamenten dan?
“Rolmodellen. Jongeren hebben voorbeelden nodig om naar op te kijken. Je opa, je ouders, wie dan ook. Voorbeelden waarnaar je je richt en die je helpen in je volwassenwording. Dat is een ander gevaar van deze tijd: jongeren krijgen valse voorbeelden door de beeldcultuur. Die mag er zeker zijn, maar dat is niet de fundering waarop je een volwassen mens wordt. Die fundering steunt op mensen met ethische principes: Pater Damiaan, Don Bosco, Mandela ...”

Don Bosco is dus meer dan een familieband.
“*(lacht)* Jazeker. Don Bosco is een schitterend figuur. De solidariteit die hij uitstraalde, is een voorbeeld voor onze huidige maatschappij: ‘ik sta tussen jullie en ga samen met jullie op weg’. Maar het sterkste element bij Don Bosco is dat het om veel meer gaat dan die figuur alleen. Don Bosco is een sfeer die gecreëerd wordt. Wat hij ademt, wordt mee uitgeademd. Het is een mentaliteit die – zelfs nu er steeds minder salesianen zijn – uitgedragen wordt. Ook door leken, dat merk ik in mijn eigen familie. En dat is net zo waardevol, want dat geeft grondvesten. De mentaliteit die je uitdraagt zit diep in de wortels, het is niet zomaar een laagje verf.”

Een laagje verf... Ik denk eraan een woordspeling te maken over de vertraagde schilderwerken, maar laat dat toch maar zitten; de werkstress lijkt me al voldoende. Ik schuif mijn stoel aan de kant terwijl ik nog net de woorden “binnen 15 minuten zit de familie van een slachtoffer daar” hoor weerklinken. “Ben ik even blij dat ik hier als journalist zat”, denk ik voorzichtig en ik verlaat de vergaderzaal. Terwijl de inspirerende woorden van Jef nog even nazinderen, trek ik het felblauwe poortje achter me dicht. “Goede kleur”, knik ik goedkeurend. –

Om de zes jaar wordt zowel bij de congregatie van de salesianen van Don Bosco als bij die van de zusters van Don Bosco een algemeen kapittel gehouden. In april 2020 kwamen de salesianen samen, eind 2021 was het de beurt aan de zusters. Maar wat is zo'n algemeen kapittel eigenlijk en wat houdt het precies in? We brengen duidelijkheid aan de hand van een aantal vragen en antwoorden.

Jurgen RENDERS

24ste algemeen kapittel

Zusters van Don Bosco verzamelen in Rome

Wat is een algemeen kapittel?
Een algemeen kapittel is een samenkomst van het bestuur van de congregatie met afgevaardigden wereldwijd. Tijdens deze samenkomst wordt de voorbije periode van zes jaar geëvalueerd, kiest men een nieuw algemeen bestuur én legt men de krachtlijnen voor de volgende zes jaar vast.

Het hoeveelste algemene kapittel was dit?
Eind 2021 vond het 24ste algemene kapittel van de zusters van Don Bosco plaats in Rome.

Hoeveel zusters namen deel aan dit kapittel?
Er waren in totaal 172 zusters aanwezig vanuit de hele wereld. Voor Vlaanderen werden zuster Hilde Bosmans en zuster Hilde Huysentruyt afgevaardigd. Uit de aanwezigen werden de nieuwe algemeen overste, zuster Chiara Cazzuola, en haar raad gekozen.

Hoe wordt een algemeen kapittel voorbereid?
Het thema wordt voorbereid en vastgelegd door het algemene bestuur. In een eerste ronde wordt dit per regio besproken en uitgediept in een provinciaal kapittel. Deze vormen dan de basis voor het werkinstrument op het algemeen kapittel.

Wat is het thema van het algemene kapittel?
Als thema voor het algemene kapittel van 2021 werd gekozen voor 'Doe alles wat Hij u zeggen zal', een uitspraak van Maria.

Dit thema omvat drie bewegingen. Allereerst houdt het de oproep in aan alle zusters om net zoals Maria profetisch in de wereld te staan en vrijmoedig te getuigen van het Evangelie in woord en daad. Ten tweede worden alle zusters opgeroepen om hun godgewijd leven radicaal en met vreugde te beleven. Ten slotte worden de zusters gezonden in de dienst van de jongeren, de vrouwen, de armen en de planeet door alle diversiteit heen. Het gaat erom Gods liefde te laten schijnen in de wereld, en heel speciaal in het leven van jongeren, armen en zieken en van diegenen die aan de rand van de maatschappij leven.

Vorming en opvoeding zijn sleutelbegrippen: de salesiaanse vormingsstijl van de zusters wil mensen tot open, flexibele, communicatieve, verantwoordelijke en zorgzame burgers maken. Identiteitsontwikkeling bij jongeren is een hoeksteen in dit proces. We moeten jongeren in de ogen kijken en luisteren naar wat ze te zeggen hebben.

Opvoeding in affectiviteit/seksualiteit, vrijheid en medeverantwoordelijkheid staat centraal in het opvoedingsproject van de congregatie. Daarnaast is er aandacht voor integrale ecologie als dimensie van het leven en de zending, volgens de zeven doelstellingen van Laudato Si. Wij dragen allen namelijk de verantwoordelijkheid voor het huis van de toekomstige generaties. Alleen samen kunnen wij de toekomst voorbereiden en de jongere generaties hoop geven. –

Afghaanse vluchtelingen genieten van weekend in Assel

In de noodopvang van Harskamp – dicht bij het Assel Don Bosco Centrum – verbleven sinds september honderden Afghaanse vluchtelingen, onder hen ook veel kinderen en jongeren. Omdat de noodopvang onlangs de deuren sloot, werden de vluchtelingen overgebracht naar andere asielzoekerscentra en verloren ze elkaar uit het oog. Maar salesiaan Biju hield contact met de jongeren en bracht hen nog eens samen voor een weekend vol sport en spel. De Afghaanse jongeren genoten samen met enkele Nederlandse jongeren van een partijtje voetbal en verschillende spelletjes. Sommigen versierden zelfs voor de eerste keer een kerstboom. Normaal gezien stond er als afsluiter nog een heerlijk kerstdiner op het programma, maar vanwege de coronamaatregelen kon dit jammer genoeg niet doorgaan.

Don Bosco noemt zijn eerste oratorio naar de heilige Franciscus van Sales. Bij de start van zijn congregatie kiest hij de naam 'Sociëteit van Franciscus van Sales' en de leden werden Salesianen genoemd. De keuze voor deze heilige bisschop die stierf in 1622, doet ons zoeken naar raakvlakken tussen de spiritualiteit van Sales en die van Don Bosco.

Bart DECANCQ

Vijf raakvlakken tussen Franciscus van Sales en Don Bosco

1 Zachtmoedigheid en geduld

Het zijn de twee eigenschappen die Don Bosco het meest aanspreken. Franciscus van Sales was alom gekend om zijn goedheid en zachtmoedigheid. Voor hem wil het zeggen: de goedheid en nederigheid van Jezus navolgen. Zo schrijft hij in een van zijn brieven: "Ik hou vooral van deze drie kleine deugden: vriendelijkheid van hart, armoede van geest en eenvoud van leven. Ook de meer veeleisende zaken: de zieken bezoeken, de armen dienen, de bedroefden troosten en andere, maar dit alles niet uit verplichting, maar in ware vrijheid."
Don Bosco leert ons dat hartelijkheid, vriendelijkheid, goedheid, geduld, genegenheid, vertrouwen, zachtmoedigheid ... uitingen zijn van een liefde die vertrouwen opwekt. Het is in deze stijl dat de salesiaanse spiritualiteit geboren wordt; vol begrip en met het vermogen om geduldig te wachten op de groei van jonge mensen.

In 2022 is het exact 400 jaar geleden dat Franciscus van Sales overleed. De congregatie van de salesianen van Don Bosco besteedt uitgebreid aandacht aan deze inspiratiebron van Don Bosco en ook in onze provincie laten we dit jubileumjaar niet onopgemerkt voorbijgaan. Op onze website kan u het tabblad 'Sales 400' vinden. Surf hier zeker eens naar toe voor meer informatie over deze heilige.

2 Niet omdat het moet

Iets doen omdat het moet en waarvan het niet duidelijk is waarom het moet. Het was de overtuiging van Franciscus van Sales dat God niet op deze manier handelt: "Zoals een goede vader die zijn kind bij de hand houdt, zal Hij zijn passen aan de jouwe aanpassen en zal Hij blij zijn niet sneller te lopen dan u."
In zijn omgang met de meest achtergestelde en armste jongens van Valdocco volgt Don Bosco de weg van het hart door hen te begeleiden in hun groei. Zijn inzet voor de volledige ontwikkeling van zijn jongens was er een zonder dwang. De jongere voelde in zijn hart dat hij welkom was, dat er iemand was die aan zijn welzijn denkt, iemand die zijn geluk wenst en zijn stap aanpast aan die jonge mens.

3 God is aanwezig in het hart van de mens

"Niet omdat het moet" is niet zomaar een strategie of een methode, maar voor Franciscus van Sales drukt het de diepe overtuiging uit van zijn geloof en zijn vertrouwen in de mens. Voor hem is het de navolging van het geduld dat God heeft met de mens. Don Bosco gaf deze overtuiging vorm met zijn optimisme en zijn volle vertrouwen in de jongeren, in zijn jongens.

4 Leven in God, het leven als roeping

Iedereen wordt geroepen op een bepaalde plaats, in een bepaalde tijd. Zowel Franciscus van Sales als Don Bosco zien het dagelijks leven als een uitdrukking van Gods liefde. Ze willen de relatie met God dichter bij het leven brengen en het leven dichter bij de relatie met God. Het is het voorstel van de "heiligheid naast de deur"; van hen die dicht bij ons wonen en ons oproepen. Don Bosco zei: "Iedereen kan heilig worden." Het was zijn overtuiging dat de wereld opgebouwd wordt door geroepen mensen die zich niet neerleggen bij de feiten, maar zich in het dagelijkse bewogen weten door de aanwezigheid van die God van het Verbond.

5 Liefde-in-actie

In brieven herhaalt Franciscus van Sales dat het persoonlijk contact en het dagelijkse leven vooraf gaan aan allerlei theoretische beschouwingen. De christen moet de zaken eerst leren door ze te doen, door ze te beleven. Hij noemde het graag 'liefde-in-actie'. Goede werken zijn voor Franciscus van Sales zonder betekenis als ze niet op een vriendelijke attente manier gebeuren. Voor Don Bosco was hartelijkheid het meest krachtige element in zijn opvoedingsstijl waar hartelijkheid, redelijkheid en geloof een gezond evenwicht bereiken.

Na een korte carrière als ergotherapeut besloot Dirk Vanhaeren in 1984 om vol voor zijn leven als kunstenaar te kiezen. Toen hij in 2009 – met de hulp van zijn zoon – dé kans kreeg om zijn jongensdroom in vervulling te laten gaan, twijfelde hij geen seconde. Het enige wat hij nodig had: klei, een oven, een portie motivatie en één van de oudste volkeren ter wereld.

Tim BEX

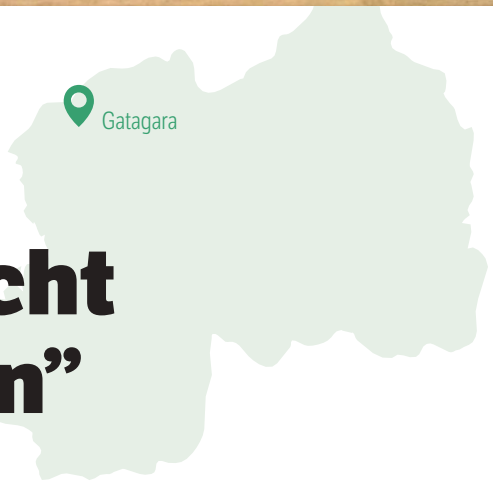

Dirk zet pottenbakkerij in Rwanda op de rails

“Wil de Batwa een gezicht en een toekomst geven”

“De Batwa zijn de oorspronkelijke bewoners van Rwanda en stammen af van de pygmeeën, één van de oudste bevolkingsgroepen ter wereld”, legt Dirk uit. “Dit volk bestond uit jagers en verzamelaars en kende nauwelijks grondbezit. Toen de Hutu en de Tutsi Rwanda binnenkwamen, op zoek naar vruchtbare gebieden, werd het land ingepalmd en werden de Batwa verjaagd. Ze settelden zich waar mogelijk en werden voornamelijk pottenbakkers. Momenteel zijn er nog amper 35.000 Batwa in Rwanda, maar zij worden door iedereen gediscrimineerd en als vuil van de straat behandeld ... Dit verhaal speelt zich af aan de voet van een heuvel in Gatagara, waar de Batwa een klein stuk compensatiegrond hebben gekregen omdat de heuvel waar ze oorspronkelijk leefden werd ingepalmd om een revalidatiecentrum te bouwen.”

Om Dirks verhaal te vertellen moeten we echter niet meteen naar die heuvel in Rwanda, eerst moeten we zo’n 12.000 kilometer verder, naar het Zuid-Amerikaanse Peru. “Dat klopt”, vertelt Dirk. “Het is daar dat ‘de vonk’ om iets op vlak van ontwikkelingssamenwerking te gaan doen, is overgeslagen. Mijn vader was leerkracht in Don Bosco Sint-Denijs-Westrem en kreeg een aanbieding om een project in Peru te gaan begeleiden. Eén project werden er meerdere en uiteindelijk kwamen we met het gezin in Zuid-Amerika terecht. Zelf ben ik pas na mijn middelbare opleiding in Don Bosco Zwijnaarde naar Peru getrokken. Dat jaar heeft me enorm beïnvloed en geïnspireerd. De cultuurshock die ik toen ervoer, liet me beseffen dat ik ook iets in die zin wilde gaan doen.”

> **“De weinige Batwa worden door iedereen genegeerd en gediscrimineerd”**

Dirk kiest uiteindelijk voor een opleiding ergotherapie en werkt ook een aantal jaren in die sector. Tegelijkertijd blijft zijn grote passie, kunst, hem ook bezighouden. Knutselen groeit uit tot schilderen en later ook tot keramiek, zijn job als ergotherapeut maakt langzaamaan plaats voor een voltijdse job als kunstenaar. “Intussen hadden mijn vrouw en ik een huis gekocht, hadden we kinderen, enzovoort. Het was dus tijd om mijn jongensdromen van

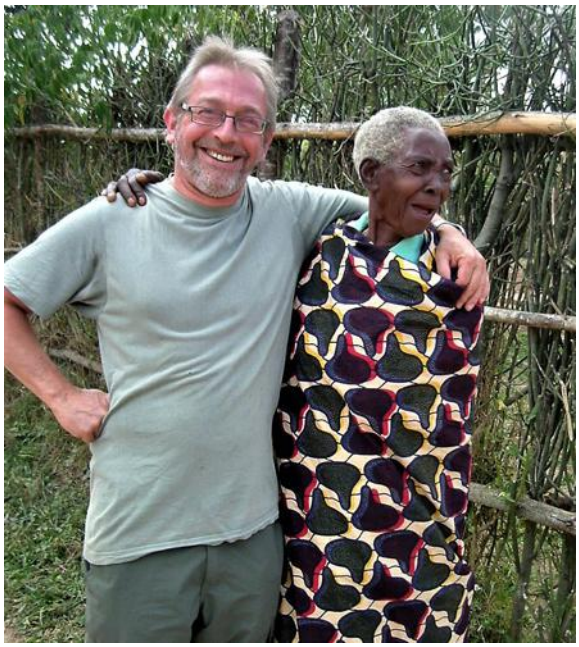

vroeger weer naar boven te brengen. Het is uiteindelijk mijn oudste zoon die me die heeft laten beleven. Na zijn stage in Zuid-Afrika ging hij op zoek naar een nieuwe sociale uitdaging. Ik herinner me zijn mailtje nog: 'Dag papa, tijdens mijn zoektocht heb ik iets gevonden dat me meer iets voor jou lijkt.' Het ging over een project in Rwanda waar ze een ervaren pottenbakker zochten om de plaatselijke pottenbakkerij terug op de rails te zetten. Na de genocide bleven daar amper drie van de dertig werknemers over ... al hun knowhow zat begraven in de grond. Al snel besefte ik dat ik deze kans niet kon laten schieten."

Nu kunnen we wél naar de voet van die heuvel in Rwanda. "De eerste keer ging ik voor twee maanden naar Rwanda", gaat Dirk verder. "De twee meest intensieve maanden van mijn carrière. Als ik de balans opmaak, denk ik dat ik in die beginfase meer van de Batwa heb geleerd dan omgekeerd. Maar we hebben daar ook dingen gerealiseerd waar ik nog steeds versteld van sta. Ik heb het dan over het verbeteren van de kwaliteit en het realiseren van nieuwe producties. Je moet weten dat vooral toeristen keramiek van de Batwa kopen, waardoor zij kunnen overleven. Daarom hebben we hen vanuit hun eigen traditie nieuwe setjes leren maken. In het begin begrepen ze daar niet altijd de logica van. 'Waarom zouden we kleine potjes maken in plaats van een grote pot?' Het is pas toen ze zagen dat toeristen sneller gingen kiezen voor setjes, zoals een theepot met bijhorende kopjes, dat ze overtuigd raakten en vol enthousiasme aan de slag gingen."

Toch was het vooral een grote traditionele pot in de etalage van Dirks winkel die me opviel toen ik mijn auto voor zijn deur parkeerde. "Die staat symbool voor het tweede project", lacht Dirk. "We zitten dan in 2013. Ik was intussen drie keer naar Rwanda gegaan en alles draaide prima. De pottenbakkerij was uitgegroeid tot een

Wie is Dirk Vanhaeren?

- een kunstenaar, pottenbakker en keramist van 68 jaar
- oud-leerling van Don Bosco Zwijnaarde, net als zijn broers en kinderen
- zoon van een leerkracht lassen in Don Bosco Sint-Denijs-Westrem

Dirk zorgde ervoor dat de kwaliteit van de keramiek beter werd, maar leerde zelf ook veel bij.

coöperatieve organisatie, waardoor ook bepaalde praktische zaken zoals vergunningen, loon ... vlotter verliepen. Het is toen dat we op het idee kwamen om een tweede pottenbakkerij op te starten. Dit keer voor de vrouwen, die doorgaans thuis traditionele potten maakten en in open vuur bakten. De pot in de etalage is zo'n pot van een Batwa-vrouw. We kochten deze om de kwaliteit te testen en te verbeteren. In het begin reageerden de mannen nogal ontsteld, bang dat hun vrouwen concurrenten zouden worden.

"Een Batwa-gezin leefde van geen tot één maaltijd per dag, nu zijn dat er twee tot drie"

Maar toen we duidelijk maakten dat we de twee producties gescheiden zouden houden – de mannen hoog gebakken geglazuurd werk, de vrouwen traditionele keramieken potten – viel dat wantrouwen gelukkig weg."

Pottenbakkersgezinnen dus? "Dat klopt, al werken niet altijd zowel de vrouw als de man als pottenbakker. In totaal zijn er nu zo'n 42 gezinnen – ongeveer 350 à 400 betrokken mensen – die we helpen. Een serieuze uitdaging. Je moet weten dat uit een eerste enquête bleek dat de hoogst opgeleide vrouw een diploma derde leerjaar lager onderwijs *(groep vijf)* had en dat de gezinnen het moesten stellen met geen tot één maaltijd per dag ... Het werd dus snel duidelijk dat we niet alleen op de keramiek moesten focussen. Intussen is ook hun pottenbakkerij een coöperatieve, hebben beide organisaties gronden waar ze grondstoffen kunnen ontginnen en

aan kleinschalige landbouw kunnen doen, werden er huizen gebouwd, enzovoort. Vijf jaar later kunnen de gezinnen twee tot drie maaltijden per dag genieten én kunnen ze zelfs wat sparen. Maar we zijn er nog niet: ik hoop in 2022 terug te kunnen gaan en met opleidingen voor jonge, werkloze Batwa te starten. Op die manier wil ik ervoor zorgen dat deze bevolkingsgroep niet alleen een geschiedenis, maar ook een toekomst heeft." –

Kunstschaatser Denis (Don Bosco Haacht) schittert in finale Belgium's Got Talent

“Droom van een medaille op de Olympische Spelen”

Denis Krouglov is 12 jaar, zit in zijn eerste jaar Latijn in Don Bosco Haacht en nam in 2021 deel aan Belgium's Got Talent.

“Ik begon met kunstschaatsen toen ik amper vier jaar oud was. Ik herinner me nog hoe ik in 2014 met mijn mama naar de Olympische Spelen aan het kijken was toen ik de sport voor het eerst zag. Ik was meteen verkocht. Enkele vrienden van mijn mama hadden kinderen die al aan kunstschaatsen deden en op die manier kwam ik in contact met de kunstschaatsclub in Leuven. Daar kon ik een proefles gaan volgen en zo ging de bal – of eerder de schaats – aan het rollen.”

“Zo’n zeven jaar later heb ik al heel wat ervaring opgedaan, met als hoogtepunt mijn recente deelname aan het VTM-programma Belgium’s Got Talent. Ik vond dat altijd al een leuk programma, dus besloot ik mijn kans gewoon te wagen. Met succes, want ik haalde de finale. Of ik teleurgesteld was dat ik niet won? Misschien een beetje, maar ik was toch vooral enorm tevreden met de vele lovende commentaren en mijn finaleplaats.”

“Als ik nu over straat loop, word ik soms herkend. ‘Hé, dat is Denis’, hoor ik mensen zeggen. Dat is natuurlijk leuk! Toch denk ik er niet meteen aan om nog eens aan zo’n programma mee te doen. Mijn doel is nu om beter te worden en mijn dromen te verwezenlijken. Ik hoop ooit de Olympische Spelen te halen. Meer nog: medailles te pakken, véél medailles. Wereldkampioenschappen, Europese kampioenschappen, noem maar op. Ambitieus, dat weet ik, maar ik wil er alleszins hard voor werken.”

“Ik train momenteel zes keer per week en heb dus maar één ‘rustdag’ *(lacht)* Maar dat is goed, want ik voel dat ik nog steeds beter kan worden. Ik kan nog lang niet alles. Mijn idolen zijn de Japanner Yuzuru Hanyu en de Amerikaan Nathan Chen. Als je hen bezig ziet... Ook naar de Belgische topschaatser Kevin Van der Perren kijk ik op. Bij sommige wedstrijden is hij aanwezig als coach. Hij heeft me dus al eens bezig gezien. Meer zelfs, hij gaf me goede commentaar *(trots)*”

“Door het vele trainen is de combinatie met school soms moeilijk, maar de school houdt daar rekening mee. Zo kon ik tijdens de opnames van Belgium’s Got Talent gaan trainen wanneer dat nodig was, daar ben ik ook wel dankbaar voor. Ik zit nu in mijn eerste jaar Latijn in Don Bosco Haacht. Of mijn klasgenoten mij al eens hebben zien schaatsen? Nog niet, maar dat is wel een goed idee! Tijdens Belgium’s Got Talent hebben ze alleszins wel heel hard voor mij zitten supporteren, net als de leerkrachten!”

Tim BEX

Jente Rosseel

“Mijn avontuur begint in de kleuterschool van Don Bosco Halle en is intussen uitgegroeid tot een eigen start-up in Nairobi in Kenia. Mijn band met Don Bosco? Die zou ik eerder als familiaal beschrijven. Ik zat zelf tien jaar op een Don Boscoschool – in de kleuterschool en in de lagere school – maar het is toch vooral mijn familie die aan Don Bosco gelinkt is. Mijn moeder geeft al 37 jaar les op een Don Boscoschool en ook al mijn broers en zussen – vier in totaal – zijn naar Don Bosco gegaan. Zelf volgde ik het middelbaar in een andere school. Ik volgde de theoretische opleiding Wetenschappen-Wiskunde en voelde me allesbehalve goed op school. ‘Waarom is dit nuttig voor mij’, spookte het meermaals door mijn hoofd. Laten we zeggen dat ik niet de meest aandachtige leerling was en ik na het middelbaar schoolmoe was. Het is pas toen ik een praktische opleiding ICT aan de Erasmushogeschool Brussel ben gaan volgen dat de motivatie terugkwam en de bal voor mijn start-up aan het rollen is gegaan. Van onoplettende leerling werd ik één van de betere studenten. In mijn laatste jaar ging ik voor een stage naar Kenia, waar ik voor het Ministerie van Onderwijs werkte en een netwerk wist uit te bouwen. Het is een paar jaar later, na een eerste ervaring op de werkvloer, dat ik de master ‘Burgerlijk ingenieur computerwetenschappen’ ging volgen. Als student-ondernemer kwam ik opnieuw in Kenia terecht. Zo ontstond Elewa in 2015. Elewa is Swahili voor ‘begrijpen’ en heeft als doel om mensen bij te scholen en te ondersteunen. Het sociale en menselijke aspect is daarbij het belangrijkste element. Concreet zetten we in op training en professionele opleiding aan de hand van digitale tools. Dat begon in het onderwijs, maar intussen zijn we ook actief in andere sectoren. We bieden scholen praktische opleidingen op maat, helpen bij de digitale innovatie van de gezondheidszorg, geven coaching aan leidinggevenden, enzovoort.”

Kakuma

“In dit vluchtelingenkamp in Kenia hebben we onze eerste eigen school opgericht. Toen we al een aantal jaren bezig waren met Elewa onderzochten we hoe we ons model van grootschalige opleidingen ook op onszelf konden toepassen. Zo ontstond de spin-off iTalanta. Talanta is Swahili voor ‘talent’ en dit project heeft als doel om talentvolle jongeren op te leiden tot IT’ers. Aan de ene kant zagen we hoe miljoenen jongeren in Kenia afstudeerden in het secundair onderwijs maar geen jobmogelijkheden hadden, aan de andere kant zien we nog steeds een wereldwijd tekort aan IT’ers. Om die twee markten elkaar te laten vinden, zijn we met iTalanta gestart. Onze opleiding kent drie fases. Tijdens een eerste fase van dertig weken komen de deelnemers op de schoolbanken terecht en krijgen ze een introductiecursus programmeren. Daarbij focussen we vooral op de praktijk en de doorstroom naar de arbeidsmarkt. In een tweede fase doorlopen de jongeren een werk-stageprogramma dat ongeveer twee jaar duurt. Het heeft wat weg van duaal leren. In die fase komen de jongeren echt op de arbeidsmarkt terecht en gaan ze werken voor internationale klanten, vooral Belgische. Ze werken daarbij samen in een bubbel van ongeveer drie personen en worden begeleid door een *senior developer*. In een derde fase zullen de deelnemers zelf zo’n bubbel begeleiden en verdere stappen zetten binnen hun professionele carrière. Omdat we de sociale insteek enorm belangrijk vinden, worden onze scholen opgericht in vluchtelingenkampen. Onze deelnemers zijn dus kansarme Keniaanse jongeren uit de streek van Kakuma en jonge vluchtelingen uit Zuid-Soedan, Congo en Ethiopië die in het kamp verblijven. Momenteel hebben we één campus in het vluchtelingenkamp Kakuma, maar we willen nog uitbreiden naar andere locaties. Wij geloven in sociaal ondernemen. Als we iets doen, moet het een sociale insteek hebben met focus op jongeren en jeugd.”

MOMENTS
THAT MAKE
LIFE

Helmondse basisschool integreert Don Bosco's pedagogiek in haar beleid

"Samen spelen bevordert leervermogen"

Vrolijk gillende kinderen rennen langs mij heen, ze jagen op een bal waar ik bijna over struikel. Rechts gaat een deur open en stuift een groepje blije kleuters naar buiten: het is vakantie! Even waan ik mij in een compleet andere wereld en krijg ik de neiging om van puur plezier ook een balletje mee te trappen. Maar dat gaat niet, want Dominique Voesten staat op mij te wachten. Zij geeft les op deze basisschool in Helmond, die in alles Don Bosco ademt.

Anja HOOGEVEEN

Ik loop achter Dominique aan door een lege school, want de kinderen hebben zojuist vervroegd vakantie gekregen en de rust is weergekeerd in Het Hart van het Hout. We schuiven aan zo'n klein tafeltje in de klas van Dominique en ze steekt direct van wal: "We heten niet meer de St. Odulfus-school, want we zijn gefuseerd met twee andere scholen en een BSO. Daarmee zijn we nu een Kindcentrum geworden, gevestigd in het centrum van de Helmondse wijk ''t Hout', onze nieuwe naam is dan ook 'In het Hart van het Hout'. Wist je trouwens dat 'Bosco' ook 'hout' betekent?" Ik ga het stiekem googelen straks, want nee, dat wist ik niet. Het idee spreekt me wel aan: een school met de naam 'In het Hart van (Don) Bosco'. Ik blijk er niet zo ver naast te zitten, want hier is de visie en missie geïnspireerd door de pedagogiek van Don Bosco.

Don Bosco-effect

"Onbevooroordeeld te werk gaan is de belangrijkste waarde in ons onderwijs", legt Dominique uit. "Wij willen elk kind zien zoals hij of zij is. Daarbij is het belangrijk om te onthouden dat achter afwijkend gedrag altijd een reden zit. Dat leren we hier ook aan jonge leerkrachten; als jij zonder oordeel kijkt en handelt, dan haal je het beste in een kind naar boven. Dat noem ik het Don Bosco-effect." De vier ontwikkelingsdoelen die kenmerkend zijn voor Don Bosco – verbondenheid, vrijheid, verantwoordelijk en zingeving – zijn door deze school vertaald naar zes vuistregels die voor iedereen makkelijk te begrijpen en te onthouden zijn. "De vuistregels geven een veilig schoolklimaat. Dat houdt onder andere in dat kinderen zich kunnen uiten over wat hen bezighoudt. Laatst ging het hier in de klas bijvoorbeeld over een Blijf-van-mijn-lijfhuis *(een opvanghuis voor slachtoffers van huiselijk geweld)* en een kind vertelde dat zij daar vroeger ook heeft gezeten. Ze kon zelfs vertellen aan de klas hoe het daar was. "Dát is veiligheid." Dominique kan een licht trotse blik niet verbergen en dat begrijp ik wel.

> **"Als je zonder oordeel kijkt en handelt, dan haal je het beste in een kind naar boven"**

Dominique maakt dankbaar gebruik van het spelelement uit de aanpak van Don Bosco.

“We gaan net als Don Bosco graag preventief te werk”

Harrie Kanters-effect

Don Bosco is Dominique met de paplepel ingegoten. Haar vader is oud-leerling van Don Rua *(een Don Boscoschool in Nederland)* en als kind ging ze al mee met DeeBeetje-kampen van Don Bosco. Daar werd ze later (hoofd)leiding en kreeg ze uiteindelijk een rol in het bestuur. “Ik kom uit de tijd van salesiaan Harrie Kanters en leerde al vroeg: bij Don Bosco ben je altijd welkom en mag je helemaal jezelf zijn”, vertelt Dominique. “Harrie wist altijd wie je was en je voelde je snel thuis. Dat streven wij hier op school ook na.”

Ik vraag me hardop af hoe je dat voor elkaar krijgt op een grote school met 400 leerlingen. Daar weet Dominique wel antwoord op. “Wij investeren veel tijd in de kinderen, vooral aan het begin van het schooljaar. Dan draait alles om kennismaking en groepsvorming. Van Don Bosco leren we dat het geven van verantwoordelijkheid daarbij erg belangrijk is. Daarom communiceren we niet in problemen, maar in dilemma’s die we het liefst samen met de kinderen oplossen. Zo creëer je een groepsband.”

“Er is hier veel zijinstroom; kinderen die op andere scholen zijn vastgelopen, uit een onveilige thuissituatie komen of extra zorg nodig hebben. We gaan dan net als Don Bosco graag preventief te werk: in gesprek met de ouders en het kind proberen we de onderste steen boven te krijgen, zonder te oordelen. Zo ontstaat een veilige sfeer waar zowel kinderen als ouders hun verhaal kwijt kunnen. Op die manier weet je al snel wat er speelt, kun je veel beter met gedrag omgaan en voorkomen dat het uit de hand loopt.”

Spelend leren

Tussen de zinnen door kijk ik nog eens om mij heen in de klas; er liggen spelletjes en een grote legpuzzel die nog niet af is. Dominique volgt mijn blik: “Wij maken dankbaar gebruik van het spelelement uit de aanpak van Don Bosco. Bij mij mogen kinderen het eerste half uur altijd spelletjes spelen, zoals Uno of dammen. Sommigen maken samen een puzzel. Zelfs nu er kinderen in quarantaine zitten, blijf ik dat stimuleren. Ik koppel een kind thuis altijd via een tablet aan een kind in de klas. Zo kunnen ze samen praten, een spelletje spelen of elkaar helpen tijdens de les. Dat levert zoveel op! We doen ook wel grote spellen die ik van Deebeetje ken, zoals het Zweeds Loopspel, waarbij kinderen tussen nummers heen en weer moeten rennen. Ik koppel daar dan leervragen aan.”

Tijd voor een strikvraag: “Don Bosco deed altijd mee met de jongens, doe jij dat ook?” Dominique schiet in de lach. “Nou, ik ren niet meer superactief achter een voetbal aan zoals vroeger, maar mijn collega van groep zes staat elke ochtend op het voetbalveld. Dat werkt enorm motiverend voor de kinderen. Wij hebben ook bewust heel veel spelmateriaal buiten en zien daardoor nauwelijks gedragsproblemen op het plein; de kinderen zijn veel te druk bezig met spelen. Wat mij betreft mogen we spel nog veel meer integreren in het onderwijs: dat schept een band en bevordert het leervermogen van kinderen.”

Intussen is het helemaal stil geworden in de school. De vakantie is nu echt begonnen en ik loop met Dominique mee het schoolplein op. “Wat vind jij het allerbelangrijkste in het onderwijs?”, vraag ik als afsluiting. Daar hoeft Dominique niet lang over na te denken. “Ik gun elke leerkracht dat hij of zij door gedrag heen kan prikken en kan zien hoe een kind écht is. Dan komen talenten naar boven en kan een kind zich optimaal ontwikkelen.” –

Drie salesianen starten 2022 met hun eeuwige professie

2022 is een jaar dat Fred Wamare, Nilesh Dodiyar en Leo Antonysamy zich nog lang zullen herinneren. Ze leggen namelijk alle drie hun eeuwige geloften als salesiaan van Don Bosco af. Fred deed dat op zondag 23 januari, Nilesh en Leo doen dat op zondag 13 maart. Oorspronkelijk zouden alle geloften in januari doorgaan, maar vanwege corona werd de professie van Nilesh en Leo uitgesteld. Door het afleggen van hun eeuwige professie zijn de jonge missionarissen nu permanent lid van de congregatie. Ze klinken alvast gemotiveerd "om hun werk in onze provincie verder te zetten en zo een inspiratie voor de jongeren te zijn."

Don Bosco Helchteren tweemaal genomineerd voor Schrijnwerk Awards

Een kiosk voor apothekers en een ingenieus afvalsorteersysteem. Met die twee projecten wist Don Bosco Helchteren zich te nomineren voor de Schrijnwerk Awards van 2021. Opvallend: de projecten zijn niet alleen knap gemaakt; de genomineerde leerlingen dachten duidelijk ook aan het welzijn van onze maatschappij. Met het afvalsorteersysteem wilden de leerlingen houtbewerking bijdragen aan de vergroening van de planeet, de kiosk – die in samenwerking met verschillende apothekers en de UCLL vervaardigd werd – draagt dan weer bij aan een gezondere levensstijl.

DBWN zwaait deel van bestuur uit en verwelkomt nieuwe gezichten

In december namen twee bestuursleden van Don Bosco Werken Nederland afscheid van de organisatie. Lex Enklaar (12 jaar voorzitter) en Jacqueline Castricum (9 jaar penningmeester) hebben bij elkaar opgeteld meer dan twintig jaar ervaring bij DBWN en vervulden hun rol in het bestuur altijd met veel plezier en enthousiasme. Tijdens de afscheidsdag werd er gelachen en gespeecht, maar ook een traantje weggepinkt, want afscheid nemen is nooit vanzelfsprekend. Intussen hebben nieuwe bestuursleden de lege stoelen alweer bezet: René Olsthoorn (penningmeester), Cora Snoeren (lid) en Sandra Hoogerheijde (lid) stellen zich op onze website aan u voor.

Don Bosco Sint-Denijs-Westrem ontvangt Afrikaanse onderwijsdelegatie

Hoog bezoek in Don Bosco Sint-Denijs-Westrem op woensdag 16 februari. De school ontvangt op die dag verschillende Afrikaanse (Don Bosco) scholen in het kader van het SAAM-project (Supporting Alliance for African Mobility). Het doel van dit project? Een netwerk voor beroepsonderwijs en -opleiding tussen Afrika en Europa creëren. In totaal zullen er een 30-tal vertegenwoordigers van veertien Afrikaanse beroepsscholen naar het Gentse komen. Ze zullen in Don Bosco Sint-Denijs-Westrem een rondleiding krijgen op de school en zo zien hoe het er in Vlaamse scholen aan toe gaat.

Theo Roelofs
salesiaan van Don Bosco
°22-01-1936
+10-11-2021

Anna Aendekerk
zuster van Don Bosco
°04-10-1932
+21-01-2022

We staan even stil en gedenken hen via een persoonlijke tekst op www.donbosco.be/in-memoriam

"Afscheid nemen is niet loslaten, het is een andere manier van vasthouden"

Paul Beloy over diversiteit, racisme en 'Nieuwe Belgen'

"Beeldvorming is voor kinderen van cruciaal belang"

Op 5-jarige leeftijd ruilde oud-voetballer Paul Beloy zijn thuisland Congo in voor België. Ondanks de verbaasde blikken en de harde woorden die hij soms te horen kreeg, beseft de vader van onder meer actrice Tatyana Beloy dat hij een geluksvogel is. Hij hoefde niet te vluchten, was goed voorbereid op zijn komst en werd meteen gerespecteerd. Toch zijn diversiteit en racisme belangrijke thema's in zijn leven. Ook vandaag nog.

Tim BEX

Voetballer bij KV Mechelen, Beerschot en SK Lierse, lid van het *Diversity Board* van de Belgische voetbalbond, leerkracht/coach in verschillende Antwerpse scholen en co-auteur van de boeken 'Vuile Zwarte' en 'We have a dream'. Paul Beloy zit niet stil. "Officieel heet ik Beloy Beloy", duidt hij meteen. "Dat heeft te maken met de verschillen qua naamgeving in Congo en België. Eigenlijk spreek je mijn familienaam ook anders uit, maar toen mijn dochter Tatyana mijn naam zo uitsprak op tv, heb ik daar dan maar genoegen mee genomen. *(lacht)* Maar Paul is ook goed. Het maakt voor mij niet uit."

Voor de gemakkelijkheid kies ik voor Paul. "Toen ik vijf jaar was, ben ik in België terechtgekomen", legt hij uit. "Mijn situatie is eigenlijk heel eenvoudig: mijn vader kreeg een studiebeurs en vertrok met zijn twee kinderen naar Leuven. Wij werden in Mechelen opgevangen door twee oudere dames, zodat hij zich kon focussen op zijn studies."

> **"De tijd dat zwarte mensen met ringen door neus en oren rondliepen is voorbij. Waarom moet dat beeld steeds weer getoond worden?"**

Op jonge leeftijd naar een ander land verhuizen... 't Lijkt me nogal wat. "Mijn verhaal is anders dan dat van vele andere 'Nieuwe Belgen' *(mensen die uit een ander land komen en in België willen komen wonen)*. Ik belandde hier niet als vluchteling en kwam evenmin uit een precaire situatie. Mijn komst was prima voorbereid, ik wist waar ik terecht zou komen, werd goed opgevangen ... Wij waren de eerste gekleurde kindjes in Mechelen, wat vooral voordelen had. Iedereen herkende ons en wist wie we waren. We werden gerespecteerd. Al zijn er ook confronterende situaties geweest. Mensen die bleven staan wanneer we in de voortuin aan het spelen waren en tegen hun kind zeiden: 'Weet je, hun vader woonde nog in de bomen.' Of mensen die over ons haar wreven om 'die krulletjes eens te voelen'. Mochten zulke zaken nu gebeuren, dan schreeuwde men moord en brand. Maar nu is dat een ander verhaal. We schrikken niet meer als we een Aziaat of Afrikaan tegenkomen. Dat is nu meer dan normaal. Zaken die men toen deed, zijn nu niet meer gepast."

Racisme in de voetbalwereld

Al waaide er onlangs weer heel wat stof op door racistische uitlatingen in de voetbalwereld. "Het probleem is groter dan de voetbalwereld", relativeert Paul. "Maar ook daar is nog veel werk, hoor. Weet je, kijk naar een supporter op een doordeweekse

Paul werd als kind en als volwassene meermaals geconfronteerd met racisme.

zaterdag. Dat begint met biertjes bij iemand thuis, dan een paar in het café en uiteindelijk op de tribune. Daar zitten we dan allemaal samen onherkenbaar naast het veld. En dan gebeurt er iets raars. Dan heeft men de kans om alle frustraties naar boven te laten komen en uit te schreeuwen... Mocht hetzelfde op een markt of plein gebeuren, de politie kwam je meteen halen voor een nachtje cel. Maar in het stadion heb je een soort van onherkenbaarheid. De Afrikaan of Marokkaan die de afgelopen week op het werk bevoordeeld werd, wordt voor jou dan opeens die tegenstander van niet-Belgische afkomst. Hij krijgt alles over zich heen. Ik herinner me de match Antwerp-Beerschot nog, de derby. Ik wil inwerpen en krijg opeens een bananenschil voor mijn voeten geworpen. Mijn reactie: ik leg die opzij en speel verder. Maar niet iedereen gaat daar zo mee om en dat is begrijpelijk. Er is nog steeds heel veel behoefte aan een duidelijke manier om mensen erop te wijzen dat je je zo niet kan gedragen. Dit doe je niet, dit zijn geen uitingen van een degelijke Westerse samenleving."

Sinterklaas en familie Von Trapp

"Een cruciaal gegeven is de beeldvorming. Welk beeld krijgt een kind te zien waardoor hij goed, slecht, normaal, ... kan definiëren? Kleuters zien geen kleur. Het zijn de grote mensen die de kleur tot leven brengen. Het zijn zij die stereotypen bevestigen. Een voorbeeld: toen mijn dochter 10 jaar was, wilde ze auditie doen voor een rol als één van de Von Trapp-kinderen in The Sound of Music. Dan gaat er meteen een alarm bij me af: familie Von Trapp, zeven kinderen, zeven blanke kinderen. Ik ga eens bellen. 'Kan een zwart meisje meedoen aan de audities?' 'Nee.' Dan heb je de opdracht om dat aan je kind uit te leggen... Uiteindelijk trek je op de dag van die auditie naar zee zodat je kind een topdag heeft en de auditie vergeet... Want dit krijg je onmogelijk uitgelegd. Dat is beeldvorming. Die hele Sinterklaas-discussie? Leg maar eens uit aan je kleine, donkere kinderen dat de zwarte in het verhaaltje de knecht is en moet werken voor de witte... Ook de tijd dat zwarte mensen met ringen door neus en oren rondliepen is al lang voorbij. Wij lopen zo niet meer rond, onze kinderen kennen dat beeld niet. Waarom moet dat dan per se telkens weer naar boven gebracht worden? Je moet de verhaaltjes misschien wat durven aan te passen. En als we toch zo correct willen zijn? Sinterklaas was van Turkse afkomst. Hij heeft dus een donkerdere huid en al zeker geen witte baard." –

Bekijk zeker ook de bijhorende reportage met Paul Beloy via onderstaande QR-code.

Vier jongeren met een verschillende achtergrond geven hun ongezouten mening over een aantal verhalen en thema's die in dit magazine aan bod komen.

Wat zegt ons panel?

Hoe kunnen beleidsmakers meer rekening houden met kwetsbare jongeren?

Lees p. 4-5

Alicia: "Door even aan hun eigen tijd als jongere te denken! Ze zouden zich tussen de jongeren moeten begeven en naar hun verhalen en ervaringen moeten vragen. Als ik beleidsmaker was, zou ik tussen de jongeren gaan staan en met hen praten."
Bas: "En door hen serieus te nemen. Ik zou ervoor zorgen dat het voor kwetsbare jongeren makkelijk is om in contact te komen met hulpverleners. Bijvoorbeeld online via populaire apps zoals WhatsApp of Instagram."
Caroline: "Ik denk dat het ook belangrijk is om in goede één-op-éénbegeleiding te voorzien waarin de liefde voor de jongere centraal staat. Als jongeren weten dat ze ergens terecht kunnen waar een luisterend oor en concrete hulp geboden wordt, kan dat veel schelen. Verder lijkt investeren in jongerencentra me ook een goede optie. Men zou er ateliers kunnen inrichten zodat jongeren zich nuttig bezig kunnen houden, hun talenten kunnen ontwikkelen en een passie kunnen vinden. De parochie zou deze taak ook mee op zich kunnen nemen."
Daan: "Ik vind die 'verbetertafel' echt al een goed idee. De regering bepaalt uiteindelijk wat er gedaan wordt voor kwetsbare jongeren en wie kan beter zeggen wat zij nodig hebben dan zijzelf? Ik zou als beleidsmaker dus inderdaad proberen om elke week of maand eens samen te zitten met verschillende jongeren om te horen wat zij het liefst willen. Daarna kan nog bekeken worden wat effectief haalbaar is."

Wie zijn ze?

Daan (15) zit in zijn vierde jaar Latijn-Wiskunde aan het Don Boscocollege Hechtel. Naast zijn grote passie atletiek volgt hij ook woordkunst en speelt hij contrabas.

Alicia (19) is een graag geziene gast bij Don Bosco De Takel. Ze studeert Graphic Design en houdt zich in haar vrije tijd vooral bezig met gitaar spelen en lezen.

Caroline (24) is leerkracht wetenschappen en studeert nu ook theologie en religiewetenschappen in Leuven. Daarnaast zingt ze graag en speelt ze ukelele.

Bas (13) loop je regelmatig tegen het lijf bij Don Bosco Rijswijk. Ook hij is een muzikaal talent. Zijn favoriete bezigheid? Rockmuziek luisteren of zelf gitaar spelen.

Hoe zou jij racisme op jouw school tegengaan en diversiteit bevorderen?

Lees p. 26-27

Daan: "Bij ons op school is er weinig tot geen diversiteit onder de leerkrachten, maar er zijn wel heel wat leerlingen met verschillende nationaliteiten. In onze klas proberen we iedereen alvast gelijk te behandelen. Ik denk dat je diversiteit kan bevorderen door regelmatig feesten en gewoontes van verschillende religieuze groepen aan te halen. Dan leren de jongeren deze kennen en gaan ze er meer interesse en respect voor tonen. En na een racistisch incident moeten de leerkrachten in gesprek gaan met de betrokkenen om zo een blijvende oplossing te vinden."

Alicia: "Op mijn school zijn er ook niet veel leerkrachten van andere origine. Persoonlijk vind ik dat je eerst naar jezelf moet kijken. Daarna kan je ook mensen uit je omgeving duidelijk proberen te maken wat de gevolgen van racisme zijn. Het enige dat je kan doen, is het voor de ander opnemen. Op die manier kan je proberen om andere mensen minder slecht te laten denken over mensen van een andere afkomst."

Caroline: "In mijn opleidingen was er niet veel diversiteit. Maar als die er was, werd er in mijn ogen altijd goed mee om gegaan. Intussen ben ik aangesloten bij de derde orde van de Franciscanen in Brussel en daar is wel een heel divers publiek. Ook in Leuven heb ik vele internationale vriendschappen opgedaan. Intussen heb ik vrienden uit Pakistan, Afghanistan, Rusland, Burundi ... Een hele verrijking! Als leerkracht godsdienst zou ik vertrekken vanuit enkele Bijbelverhalen zoals de barmhartige Samaritaan, het feit dat Jezus zelf vluchteling was, enzovoort. Verder zou ik waarden als respect, gastvrijheid en solidariteit centraal stellen in het schoolbeleid. Iedereen is uniek en we hebben elk op onze eigen manier de taak om de wereld mooier te maken."

Bas: "Mijn school is erg divers. Ik ben eigenlijk een beetje de 'uitzondering' op mijn school. De diversiteit is dus zeer aanwezig en er wordt ook correct mee omgegaan. Er zijn ook veel campagnes tegen racisme, dus ik zie niet meteen verbeterpunten."

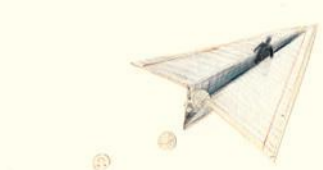

Wat voor project zou jij graag in het buitenland opstarten?

Lees p.16-18

Caroline: "Ik zou waarschijnlijk naar een arm gebied in Afrika trekken en daar een school/ weeshuis uit de grond stampen. Onlangs las ik weer een verhaal van een zuster die dit voor elkaar heeft gekregen. Daar heb ik altijd enorm veel ontzag voor en dat verlangen komt bij mij ook wel eens op. Ook het goede doel *Mary's Meals* ligt me nauw aan het hart. Zij geven dagelijks twee miljoen kinderen onderwijs en een maaltijd."
Daan: "Ik zou graag naar een land zoals Peru willen gaan. Ik zou daar een sportief project opstarten voor de lokale jeugd. Ik denk dat wanneer je de jeugd een sport en wat degelijk sportmateriaal geeft, zij echt zouden kunnen trainen. Sporten is goed voor de conditie en de gezondheid en het is ook gewoon leuk."
Bas: "Ik zou naar de Verenigde Staten gaan en daar iets tegen de dakloosheid doen."
Alicia: "Best een moeilijke vraag, want ik zou naar veel landen willen gaan... Maar wat voor project ik zou willen doen, weet ik niet goed. Je kan die mensen zo goed mogelijk willen helpen, maar daar heb je ook de materialen voor nodig. In sommige landen kunnen ze nog heel veel hulp gebruiken."

Op welke vlakken moet onze maatschappij zich de komende jaren inzetten?

Lees p. 11

Bas: "Ik vind dat de maatschappij zich de komende jaren moet focussen op gendergelijkheid en eenzaamheid onder jongeren."
Alicia: "Daar kan ik me in vinden. Daarnaast zou ik kiezen voor armoede, zorg en welzijn en de oudere bevolking."
Daan: "Voor mij komt onderwijs op de eerste plaats. Door degelijk onderwijs te voorzien komt er een hogere scholingsgraad en hebben jongeren later meer kansen in het leven. Voor mijn tweede thema sluit ik me aan bij Alicia: de kloof tussen arm en rijk. Er moet dringend actie ondernomen worden om mensen uit armoede te helpen, zowel hier als in de derde wereld. Tot slot kies ik voor de klimaatopwarming, want we horen steeds vaker dat de aarde te snel opwarmt. Daar moeten we iets aan doen"
Caroline: "Ik zit vooral met het hoge aantal scheidingen, de vele zelfmoorden, de eenzaamheid en het egocentrisme in onze maatschappij. Aangezien onze prestatiegerichte maatschappij deze zaken eerder in de hand werkt, denk ik dat hier een belangrijke taak voor ons als Kerk is weggelegd. Als eerste thema zou ik voor seksualiteit en duurzame relaties kiezen en de visie van de Kerk uitleggen. Ik zie in mijn omgeving veel jongeren die ontzettend gekwetst zijn in hun seksualiteit en met bindingsangst zitten - mede door het hoge aantal scheidingen bij de generatie van onze ouders. Ik denk dat het belangrijk is om jongeren op dit vlak de christelijke visie mee te geven. Het Youtubekanaal 'Ascension Presents' en het boek 'Amoris Laetitia' van paus Fransiscus hebben daar voor mij een belangrijke rol in gespeeld. Daarnaast zou ik ook rond het thema hoop en kwetsbaarheid werken. Aangezien er velen met existentiële vragen rondlopen en in wanhoop terecht komen, zou ik van de daken willen schreeuwen dat ze onmisbaar zijn en een unieke taak te vervullen hebben op deze wereld. Verder droom ik van een warme, inclusieve maatschappij die eenzaamheid verdrijft, waar iedereen zich welkom mag voelen, waar eenzame ouderen bezocht worden ... Kortom een maatschappij waar de liefde voor de Ander centraal staat."

“De kracht van dit boek? Het verhaal an sich”

Tim Bex las het boek van Dirk Vanhaeren

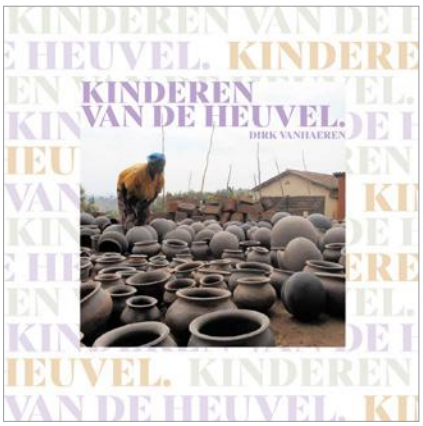

Auteur: Dirk Vanhaeren
Prijs: € 50. De volledige opbrengst gaat naar de Batwa-projecten.
Bestellen? Via dirkvanhaeren@yahoo.co.uk.

“Toen ik na mijn interview met Dirk Vanhaeren weer naar huis wilde vertrekken, was er iets dat me tegenhield. Het gevolg? Op mijn bureau staat nu een Batwa-potje te blinken en ook zijn boek ‘Kinderen van de heuvel’ las ik in één keer uit. Af en toe werp ik een blik op dat potje en reis ik in gedachten even naar Rwanda, naar de andere kant van de wereld. Maar ook het boek is een meerwaarde. Enerzijds voor wie geboeid werd door het interview in dit magazine (pagina’s 16-18), anderzijds voor al wie onze wereld wat beter wil maken. De jaarspreuk van de salesianen zag u al meermaals passeren in dit tijdschrift, maar ik haal hem toch graag nog eens boven. ‘Doe alles uit liefde en niet omdat het moet.’ Ik denk dat het werk van Dirk deze uitspraak belichaamt. Hij zet een gedurfde sprong in het ongekende om een kansarme – en zelfs uitgesloten – bevolkingsgroep hier ver vandaan te gaan helpen bij wat ze doet. Chapeau. Op één van de eerste pagina’s staat te lezen: ‘Ik weet niet of ik een schrijver ben. Ik voel me meer een verteller.’ Juist daar zit voor mij de kracht van dit boek. De meerwaarde is hier het verhaal an sich. Ook de vele afbeeldingen geven je het gevoel dat je tijdens het lezen aan het ‘samenleven’ bent met de Batwa-bevolking. Voor zij die na de coronaperikelen graag eens naar Rwanda zouden gaan: twijfel niet om ook even een bezoekje te brengen aan deze mensen en hun pottenbakkerij.”

– Tim Bex
hoofdredacteur Don Bosco magazine

Paasbrochure: Wegen naar Pasen 2022
Prijs: € 6 (excl. verzendkosten)

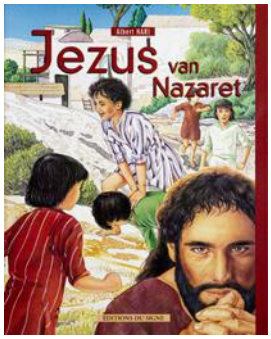

Jezus van Nazaret
Prijs: € 10 (excl. verzendkosten)

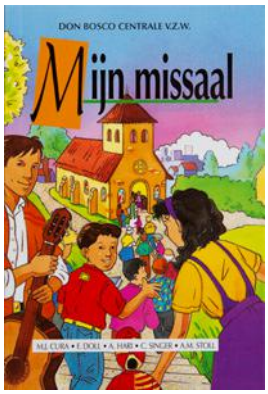

Mijn missaal
Prijs: € 5 (excl. verzendkosten)

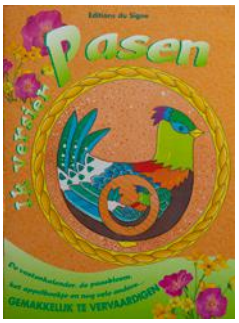

Knutselboek: Ik versier Pasen
Prijs: € 3 (excl. verzendkosten)

Bestellen?

In Vlaanderen via
www.donbosco.be/webshop of
centrale.propaganda@donbosco.be

In Nederland via
www.donbosco.nl/webshop of
donboscowerken@donbosco.nl

Avondwoordje

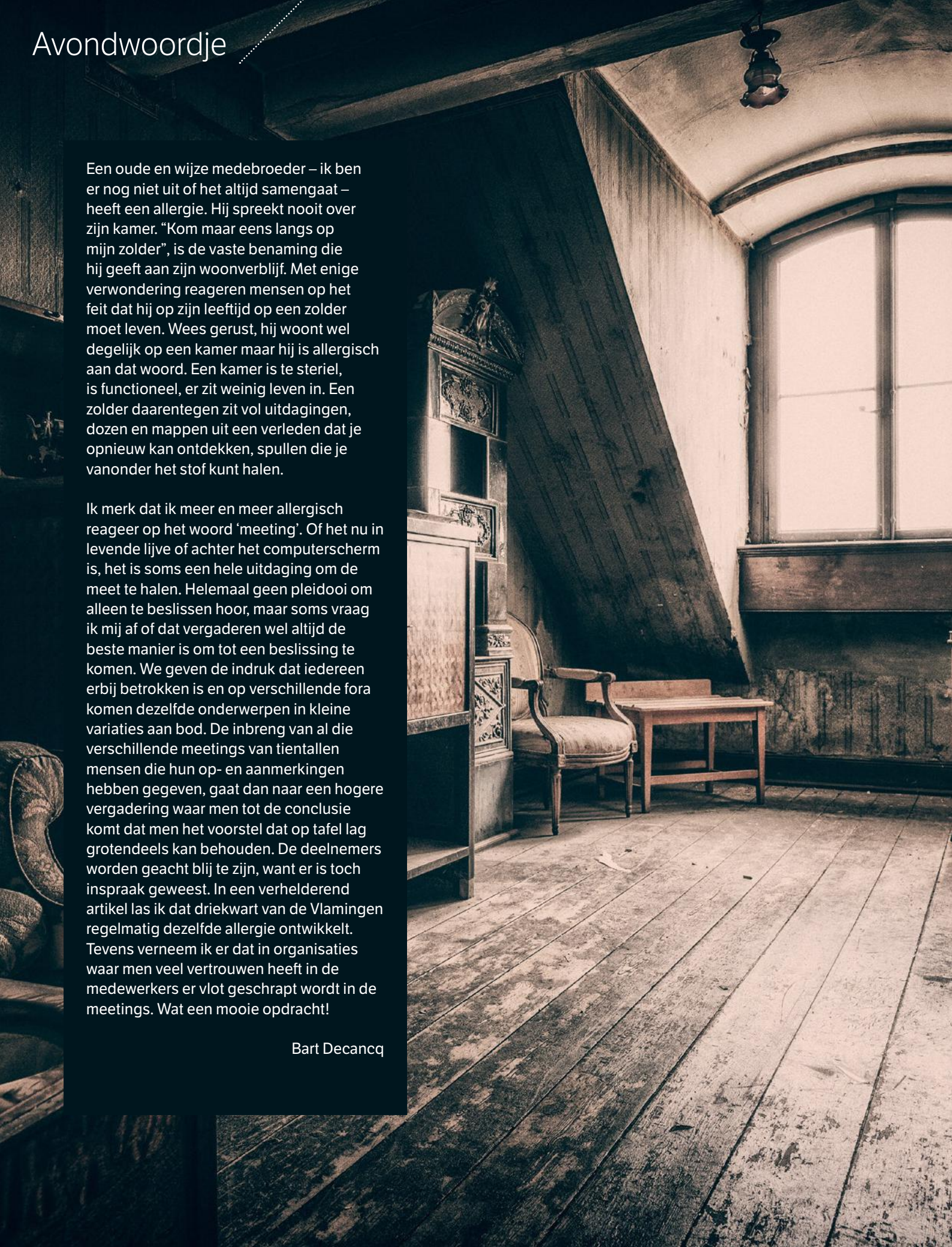

Een oude en wijze medebroeder – ik ben er nog niet uit of het altijd samengaat – heeft een allergie. Hij spreekt nooit over zijn kamer. “Kom maar eens langs op mijn zolder”, is de vaste benaming die hij geeft aan zijn woonverblijf. Met enige verwondering reageren mensen op het feit dat hij op zijn leeftijd op een zolder moet leven. Wees gerust, hij woont wel degelijk op een kamer maar hij is allergisch aan dat woord. Een kamer is te steriel, is functioneel, er zit weinig leven in. Een zolder daarentegen zit vol uitdagingen, dozen en mappen uit een verleden dat je opnieuw kan ontdekken, spullen die je vanonder het stof kunt halen.

Ik merk dat ik meer en meer allergisch reageer op het woord ‘meeting’. Of het nu in levende lijve of achter het computerscherm is, het is soms een hele uitdaging om de meet te halen. Helemaal geen pleidooi om alleen te beslissen hoor, maar soms vraag ik mij af of dat vergaderen wel altijd de beste manier is om tot een beslissing te komen. We geven de indruk dat iedereen erbij betrokken is en op verschillende fora komen dezelfde onderwerpen in kleine variaties aan bod. De inbreng van al die verschillende meetings van tientallen mensen die hun op- en aanmerkingen hebben gegeven, gaat dan naar een hogere vergadering waar men tot de conclusie komt dat men het voorstel dat op tafel lag grotendeels kan behouden. De deelnemers worden geacht blij te zijn, want er is toch inspraak geweest. In een verhelderend artikel las ik dat driekwart van de Vlamingen regelmatig dezelfde allergie ontwikkelt. Tevens verneem ik er dat in organisaties waar men veel vertrouwen heeft in de medewerkers er vlot geschrapt wordt in de meetings. Wat een mooie opdracht!

Bart Decancq